

Beantwoording vraag Van Ginneken vraagstimulerende maatregelen

Aanleiding

Kamervraag:

Voorzitter. In ons mobiliteitssysteem lokken we mobiliteit uit door de concentratie van bijvoorbeeld werk, zorg en onderwijs, en stimuleren we mobiliteit via onder andere leaseregelingen, onbelaste reiskostenvergoedingen en ov-abonnementen. Daarover heb ik een vraag. Kunnen de bewindspersonen toezeggen dit soort regelingen in kaart te brengen en te onderzoeken welke positieve en negatieve effecten deze regelingen en de concentratie van die voorzieningen eigenlijk hebben op onze economie en op onze mobiliteit en het voorzieningenniveau van regio's?

Met bijbehorende toezegging:

De minister zal de effecten van de vraagstimulerende maatregelen in kaart brengen en de Kamer daarover informeren in het actieprogramma van de Mobiliteitsvisie, dat in het najaar (voor de begrotingsbehandeling) naar de Kamer wordt gestuurd.

Aanpak van analyse t.b.v. informeren TK

- Er is een illustratieve lijst maatregelen¹ samengesteld die voldoet aan de afbakening zoals hierna beschreven. Waar relevant zijn detailmaatregelen gegroepeerd. De lijst is illustratief omdat het onmogelijk is een uitputtende lijst met alle rijksmaatregelen samen te stellen met een eventuele vraagstimulerende werking op mobiliteit.
- Maatregelen zijn geselecteerd met als doel de breedte van het spectrum aan maatregelen en regelingen te laten zien. Hiertoe hebben we verschillende soorten² maatregelen geselecteerd. Vanuit een longlist is een shortlist opgesteld met daarin een selectie van maatregelen per soort variërend op doel, type vervoermiddel waarop de maatregel/regeling aangrijpt, type reis en verantwoordelijk ministerie. Gezien het tweede deel van de kamervraag zijn regelingen die op het eerste oog geen of nauwelijks effect hebben op mobiliteit of voorzieningen niet geselecteerd. De selectie van maatregelen is afgestemd met enkele inter- en intradepartementale contacten.
- Per maatregel of groep is op basis van een inventarisatie aangegeven of informatie beschikbaar is over de effecten op mobiliteit, voorzieningenniveau, economie en eventueel overige effecten. Aan het einde van dit document is dit verwerkt in een tabel per geselecteerde maatregel. Bij voorkeur gaan de genoemde rapporten over de specifieke maatregel; aanvullend verwijzen we naar meer generieke rapporten die het effect van een soortgelijke maatregel beschrijven.
- Er wordt niet gerapporteerd over de richting of de grootte van het gevonden effect; er wordt enkel aangegeven of er al dan niet een effect bekend is. Het rapporteren van de gevonden effecten of een inschatting van de effecten kan eventueel, als de TK dat wenst, in een vervolgstap.
- De analyse in dit document is opgesteld in samenwerking met het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM).

¹ Van Ginneken spreekt in haar vraag over regelingen; de toezegging door M gaat echter over 'maatregelen'. Hierin zit een klein verschil, waarbij regelingen een set van regels betreffen die zijn getroffen om iets op een bepaalde manier te laten verlopen. Een maatregel is meer een actie die wordt ondernomen om een bepaald doel te bereiken. Vanwege de behoefte van Van Ginneken om daarnaast ook zicht te krijgen op de effecten van 'de concentratie van voorzieningen' wat meer ruimtelijk beleid betreft, kiezen we ervoor onze analyse te richten op 'maatregelen'.

² Beleidsinstrumenten zijn in te delen in een aantal categorieën of soorten (zie bijv. het [Kenniscentrum voor beleid en regelgeving](#), of [Visser en Kansen, 2018](#)). De categorisering in dit document is hierop gebaseerd.

Focus van de analyse

De focus ligt op huidige en vastgestelde rijksmaatregelen die zijn gericht op (met name) personenmobiliteit en het beïnvloeden van mobiliteit of op ruimtelijke concentratie/spreiding van voorzieningen. Dit beperkt zich niet tot enkel het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. De analyse richt zich op de effecten hiervan op mobiliteit, het voorzieningenniveau van regio's, economie. Ook worden eventuele overige effecten gerapporteerd die uit de analyse volgen.

Hieronder verstaan we:

- Huidig en vastgesteld: Beleid wat op dit moment geldt of wat vastgesteld is en er dus aan komt. Voorgenomen en geagendeerd beleid, of andere potentiële maatregelen zitten dus niet in de selectie;
- Rijksmaatregelen: Beleid wat door het rijk (IenW, of een ander ministerie, of gezamenlijk) is geïnitieerd;
- Mobiliteit: een effect op het aantal verplaatsingen, of op de afgelegde afstand voor verschillende reismotieven (woon-werk, zakelijk, vrijetijd, winkelen) of met verschillende vervoerwijzen (vliegen, auto, ov, actieve vervoerwijzen);
- Voorzieningenniveau van regio's: een effect op het aantal voorzieningen/funcities en/of op de afstand/reistijd tot voorzieningen/funcities (bijv. zorg, onderwijs, detailhandel, bedrijvigheid);
- Economie: het effect op economische groei en/of werkgelegenheid;
- Overige effecten: bijvoorbeeld effecten op emissie & veiligheid, of overige zaken.

Geselecteerde rijksmaatregelen

Type	Maatregel	Nadere toelichting	Wie trekt	Focus vervoer wijze
Communicatie	Campagne "Kort ritje? Da's zo gefietst"	Publiekscampagne gericht op het nemen van de fiets voor korte ritten	IenW	Fiets
Communicatie	MONO	Campagne gericht op het verminderen van appen (en andere afleiding) in het verkeer	IenW	Varia
Infra	Versnellen (regionale) uitrol laadinfrastructuur	Faciliteren en versnellen van de uitrol van laadinfrastructuur m.b.v. samenwerkingsregio's en opstellen van regionale visies op laadinfrastructuur	IenW	Elektrische auto
Infra	Rijksinvesteringen in infrastructuur voor het openbaar vervoer tbv ontsluiting nieuwe woonwijken (€ 4 miljard)	Het gaat hier zowel om nieuwe spoorlijnen, wegen en fietspaden, als om beheer en onderhoud, verbetering en verdere ontwikkeling van bestaande verbindingen.	IenW/ BZK	OV
Infra	Rijksinvesteringen in infrastructuur voor de auto tbv ontsluiting nieuwe woonwijken (€ 2,7 miljard)	Het gaat zowel om nieuwe spoorlijnen, wegen en fietspaden, als om beheer en onderhoud, verbetering en verdere ontwikkeling van bestaande verbindingen.	IenW/ BZK	Auto, fiets
Infra	Rijksinvesteringen in infrastructuur voor de fiets (€ 780 miljoen) tbv ontsluiting nieuwe woonwijken	Het gaat om maatregelen zoals doorfietsroutes, waar fietsers snel en veilig van en naar kunnen huis fietsen. Ook komen er veel nieuwe fietsenstallingen bij OV-knooppunten.	IenW/ BZK	Fiets
Financieel/fiscaal	Onbelaste reiskostenvergoeding €0,19 per km (gaat naar 0,21 in 2023, en 0,22 in 2024)	Mogelijkheden om voor gemaakte reiskosten voor zakelijk en/of woon-werkverkeer een vergoeding te geven zonder dat hierover loonbelasting of inkomstenbelasting is verschuldigd	Minfin	Varia
Financieel/fiscaal	Vliegbelasting	Luchthavens brengen per passagier die vanaf een Nederlandse luchthaven vertrekt, de belasting aan de luchtvaartmaatschappij in rekening. De vliegbelasting is vanaf 1 januari verhoogd naar € 26,43 per persoon per vlucht (dit was € 7,845). De belasting geldt niet voor transferpassagiers en kinderen jonger dan 2 jaar.	Minfin	Luchtvaart
Financieel/fiscaal	Auto van de zaak	Bij een auto van de zaak zijn alle kilometers die je rijdt van huis naar werk (en terug) zakelijke kilometers. Als je de auto van de zaak ook privé gebruikt moet je daarvoor extra belasting betalen.	Minfin	Auto
Financieel/fiscaal	Fiets van de zaak	Een fiets van de zaak maakt het mogelijk om een (elektrische) fiets of een speed pedelec te gebruiken voor woon-werkverkeer. De werknemer hoeft dan niet zelf een fiets te kopen. Hij of zij mag de fiets van de zaak fiscaal gezien onbeperkt privé gebruiken. De werkgever betaalt de fiets en meestal ook de kosten voor onderhoud en reparatie. Wel krijgt de werknemer te maken met een bijtelling bij het salaris.	Minfin	Fiets
Financieel/fiscaal	OV van de zaak	Werknemers die met het openbaar vervoer tussen woon en werk reizen kunnen onder bepaalde voorwaarden een vast bedrag aftrekken van hun inkomen. Als de werknemer van de werkgever een vergoeding ontvangt voor de reiskosten per openbaar vervoer, moet deze vergoeding van dit vaste bedrag worden afgetrokken. Een vergoeding is bijvoorbeeld de uitruil van reiskosten via de cafetarieregeling.	Minfin	OV

Financieel/ subsidie	subsidieregeling voor aanschaf van nieuwe en tweedehands elektrische auto's (SEPP)	Vanaf 1 juli 2020 kunnen particulieren aanvragen indienen voor subsidie bij RVO, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. De regeling heeft als doel om de keuze voor een elektrische personenauto in de kleinere en compacte middenklasse te stimuleren door het prijsverschil tussen een elektrische personenauto en een personenauto op fossiele brandstof te verkleinen.	lenW	Elektrische auto
Financieel/ subsidie	Ov-studentkaart voor MBO, HBO en Universiteit student	Met het studentenreisproduct kan vrij of met korting worden gereisd met de trein, tram, bus en metro in heel Nederland. Er kan worden gekozen voor een week- of weekendabonnement.	OCW	OV
Organisatie/ samenwerking	Werkgeversaanpak	Werkgevers worden actief ondersteund in het optimaliseren en verduurzamen van hun mobiliteitsbeleid. Een voorbeeld hiervan zijn fietsambassadeurs. De 'ambassadeurs' zijn het gezicht voor fietsstimulering onder werkgevers/werknemers. Dat valt ook onder de noemen werkgeversaanpak, maar heeft wel erg een communicatie insteek.	lenW	Varia
Organisatie/ samenwerking	Samenwerkingsprogramma deelmobiliteit (Natuurlijk!deelmobiliteit)	Betreft een samenwerking tussen lokale en regionale overheden en het Rijk (de ministeries van lenW en BZK). Het bestaat uit 3 pijlers: 1) Aan de slag met de koplopers; 2) Systematisch leerprogramma; 3) Overlegtafel deelmobiliteit	lenW	Auto
Regulering	Regeling werkgebonden personenmobiliteit (vanaf 2024)	Organisaties van 100 of meer werknemers zijn vanaf 1 januari 2024 verplicht te rapporteren over het zakelijke verkeer en het woon-werkverkeer van medewerkers. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (lenW) wil namelijk bekijken hoeveel CO ₂ het zakelijk verkeer en het woon-werkverkeer van werknemers uitstoot. Op dit moment zorgen zakelijk verkeer en woon-werkverkeer samen naar schatting voor meer dan 50% van de gereden kilometers in Nederland.	lenW	Varia
Regulering	Recht op sociaal-recreatief vervoer (Wmo-vervoer)	De Wmo-vervoersvoorziening is bedoeld voor burgers die hun eigen vervoer niet meer zelfstandig of met hulp van familie of vrienden kunnen organiseren. Daar is bijvoorbeeld sprake van als iemand vanwege een handicap, beperking of psychische aandoening niet meer kan reizen met het openbaar vervoer.	VWS	OV
Regulering	Snelheidsverlaging hoofdwegen	Snelheidsverlaging van de maximum snelheid op het hoofdwegenet van 130 naar 100 t.b.v. het reduceren van NOX emissies.	lenW	Auto
Ruimtelijk	Concentratie en spreiding van medisch specialistische zorg- Juiste zorg op de juiste plek	De essentie van de Juiste zorg op de juiste plek is: Het voorkomen van (duurdere) zorg, verplaatsen van zorg (dichterbij mensen thuis) en het vervangen van zorg (door andere zorg zoals e-health).	VWS	nvt
Ruimtelijk	Ladder duurzame verstedelijking	Bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen buiten het stedelijk gebied geldt een uitgebreide motiveringsplicht.	BZK	nvt
Ruimtelijk	Regionale verstedelijkingsstrategieën/NOVEX gebieden	In het programma NOVEX werken alle overheden samen aan een plan voor de inrichting van Nederland. Daarvoor moet eerst duidelijk zijn wat de ruimtevragers zijn, wat er ruimtelijk moet worden ingepast. Zowel nationaal als regionaal. De nationale doelen en belangen zijn samengebracht in een startpakket. Dit startpakket vormt de basis voor het leggen van de ruimtelijke puzzel per provincie. De twaalf provincies gaan nu aan de slag om – met de waterschappen en gemeenten – de nationale opgaven en doelen ruimtelijk te vertalen, te combineren en in te passen in de provinciale plannen. Want pas regionaal wordt duidelijk waar de kansen liggen en waar het knelt.	BZK	nvt

Overzicht effecten

Communicatie

Campagne "Kort ritje? Da's zo gefietst"

Bron	Omschrijving	Effecten						
		Mobiliteit	Aantal voorzieningen	Afstand/reistijd tot voorzieningen	Economie	Emissie	Veiligheid	Overig
Tussen-evaluatie-fietsstimuleringsprojecten (Goudappel Coffeng 2017)	Rapport over de effecten van fietsstimuleringsprojecten binnen Beter Benutten 1 en Beter Benutten Vervolg. Hier waren ook campagnes onderdeel van.	x						x
Verbieden, verplichten of verleiden? (&Morgen 2021)	Rapport over potentiële maatregelen die de (rijks)overheid kan nemen om het reisgedrag te beïnvloeden, met aandacht voor campagnes	x						

MONO

Bron	Omschrijving	Effecten						
		Mobiliteit	Aantal voorzieningen	Afstand/reistijd tot voorzieningen	Economie	Emissie	Veiligheid	Overig
Campagne effectonderzoek Mono automobilisten en fietsers (dvj insights 2022)	Betreft een onderzoek naar de effecten van de campagne Mono gericht op het terugdringen van gewonden en doden door afleiding in het verkeer. Rapport gaat in op het effect op 'weten', 'vinden', 'voelen' en 'gedrag'.	x						x
Voorlichting factsheet (SWOV 2023)	Betreft een overzicht van inzichten in de effecten van voorlichting en campagnes rond verkeersveiligheid op het rijgedrag.	x					x	

Infrastructuur

Versnellen (regionale) uitrol laadinfrastructuur

Bron	Omschrijving	Effecten						
		Mobiliteit	Aantal voorzieningen	Afstand/reistijd tot voorzieningen	Economie	Emissie	Veiligheid	Overig
Elektrisch rijden personenauto's en logistiek (PBL 2022)	Rapport dat ingaat op de ontwikkelingen en onzekerheden op het gebied van elektrisch rijden en de impact die dit kan hebben op het elektriciteitssysteem tot 2030. Met dus aandacht voor de mate waarin wordt overgestapt op elektrisch vervoer en de rol van laadinfrastructuur hierin.	X						
Met de stroom mee (KIM 2020)	Het onderzoek gaat in op "zachte" beleidsopties automobilisten de komende jaren (tot 2030) zijn te stimuleren om elektrische personenauto's aan te schaffen of te leasen. Ook is er aandacht voor de invloed van laadinfrastructuur op de aanschaf van een elektrische auto.	X						
Brede maatschappelijke heroverweging (Minfin 2020)	Het rapport beschrijft enerzijds toekomstige uitdagingen in het mobiliteitssysteem van Nederland. Ook worden potentiële maatregelen in beeld gebracht om mobiliteitsuitdagingen het hoofd te bieden. Hier is ook aandacht voor het aanvullend stimuleren van duurzame voertuigen, bijv via laadinfrastructuur	x				X	X	
Kansrijk mobiliteitsbeleid (PBL en CPB 2020)	De studie geeft inzicht in de werking van potentiële beleidsopties, om daarmee politieke partijen te helpen bij het maken van goed gefundeerde keuzes. Hier is ook aandacht voor laadinfrastructuur als voorwaarde voor een transitie naar elektrisch vervoer	x				x	X	

Rijksinvesteringen in infrastructuur voor het openbaar vervoer (€ 4 miljard)

Bron	Omschrijving	Effecten						
		Mobiliteit	Aantal voorzieningen	Afstand/reistijd tot voorzieningen	Economie	Emissie	Veiligheid	Overig
Landelijk reizigersonderzoek 2022 (MU Consult 2022)	Jaarlijks onderzoek van IenW gericht op reisgedrag van met name de forens. Besteedt ook aandacht aan het belang van nabijheid van ov in de keuze voor het reizen met ov.	X						
Kansrijk mobiliteitsbeleid (PBL en CPB 2020)	De studie geeft inzicht in de werking van potentiële beleidsopties, om daarmee politieke partijen te helpen bij het maken van goed gefundeerde keuzes. Hier is ook aandacht voor effecten van (MIRT) investeringen in het ov.	x				x	X	
Ruimtelijk economische effecten infra (CPB 2015)	Studie van het Centraal Planbureau (CPB) naar de ruimtelijk-economische effecten van verbeteringen van transportinfrastructuur om zo meer inzicht en duidelijkheid te verwerven over de relevantie en kracht van de genoemde mechanismes. Met aandacht voor effecten van weg-infrastructuur (en ov-infrastructuur)				x			
Mobiliteitsbeeld 2019 (KIM 2019)	Overzicht van mobiliteitsontwikkelingen tussen 2010 en 2018, inclusief een raming voor de middellange termijn. Hierin is ook aandacht voor de bijdrage van de kwaliteit van het ov-netwerk aan het gebruik van het ov	x						

Rijksinvesteringen in infrastructuur voor de auto (€ 2,7 miljard)

Bron	Omschrijving	Effecten						
		Mobiliteit	Aantal voorzieningen	Afstand/reistijd tot voorzieningen	Economie	Emissie	Veiligheid	Overig
Ruimtelijk economische effecten infra (CPB 2015)	Studie van het Centraal Planbureau (CPB) naar de ruimtelijk-economische effecten van verbeteringen van transportinfrastructuur om zo meer inzicht en duidelijkheid te verwerven over de relevantie en kracht				x			

Gebruik onbelaste reiskostenvergoeding (Motivaction i.o.v. Belastingdienst 2022)	Onderzoek met als doel inzicht te verkrijgen in het zakelijke reisgedrag van werknemers in loondienst, zelfstandigen, de mate waarin zij nu gebruik maken van de onbelaste reiskostenvergoeding en in de reiskosten die zij daadwerkelijk maken. Dient als onderbouwing van een wetsvoorstel tot aanpassing van de reiskostenvergoeding.	x							
Bereikbaarheid: uitwerking basispad en effecten van maatregelen (PBL en CPB 2020)	Korte notitie over gemodelleerde mobiliteitsontwikkelingen voor de middellange termijn (2020). Effecten van maatregelen weergegeven in voertuig- en ov-kilometers, en reistijden.	x							

Vliegbelasting

Bron	Omschrijving	Effecten							
		Mobiliteit	Aantal voorzieningen	Afstand/reistijd tot voorzieningen	Economie	Emissie	Veiligheid	Overig	
Effecten van de vliegbelasting (KiM 2011)	Dit rapport analyseert de gevolgen van de invoering en afschaffing van de vliegbelasting.	x							
Quick scan effecten vliegbelasting op vlootvernieuwing (Aviation consultants 2018)	Studie in opdracht van lenW om inzicht te krijgen in de mate waarin een nationale heffing op lawaaiige en vervuilende vliegtuigen de vlootvernieuwing en -inzet beïnvloeden.	x							
Economische en duurzaamheidseffecten vliegbelasting (CE Delft 2018)	Een analyse van de economische- en duurzaamheidseffecten van de vliegbelasting.	x			x	x			
Effecten verhoging vliegbelasting (CE Delft 2022)	Een studie naar de effecten van de verhoging van de vliegbelasting op (1) belastinginkomsten, (2) Nederlandse luchtvaartsector, zoals het aantal passagiers en vluchten (3) het klimaat en milieu.	x				x			
Effecten includeren transferpassagiers in de vliegbelasting (CE Delft 2023)	Een studie naar de effecten van de verhoging van de vliegbelasting en naar het instellen van vliegbelasting voor transferpassagiers. Hierbij is aandacht voor effecten op belastinginkomsten, op de Nederlandse luchtvaartsector (in de vorm van het aantal passagiers en vluchten), en op het klimaat en milieu. Er is ook aandacht voor economische effecten	x			x	x			x

Auto van de zaak

Bron	Omschrijving	Effecten							
		Mobiliteit	Aantal voorzieningen	Afstand/reistijd tot voorzieningen	Economie	Emissie	Veiligheid	Overig	
Autobelastingen als beleidsinstrument (Rekenkamer 2019)	Onderzoek naar of en hoe de prikkels in de autobelastingen bijdragen aan de twee hoofdoelen van de autobelastingen: (1) een stabiele inkomstenstroom voor de overheid op basis van verdedigbare en uitvoerbare autobelastingen en (2) een wezenlijke ondersteuning van luchtkwaliteits- en klimaatdoelen op autobebied via proportionele en goed gerichte fiscale prikkels.	x				x			
Fiscale vergroening en de auto van de zaak (PBL 2018)	Ex-postanalyse van een vergroening van de fiscale bijtelling en een verkenning van ontwikkelingen binnen de zakelijke mobiliteit	x				x			

Fiets van de zaak

Bron	Omschrijving	Effecten							
		Mobiliteit	Aantal voorzieningen	Afstand/reistijd tot voorzieningen	Economie	Emissie	Veiligheid	Overig	
Effect mobiliteitsmanagement Zuid-Limburg (MuConsult 2020)	Panelanalyse op basis van 10 geclusterde effectmetingen uitgevoerd voor Zuid-Limburg Bereikbaar in 2013-2020	x							

Financiële prikkels om fietsen naar het werk te stimuleren (MuConsult 2019)	Het programma Fiets van het ministerie van IenW heeft aan MuConsult opdracht verleend voor een onderzoek naar de vraag hoe het met de reiskostenvergoeding voor de fiets gesteld is en welke gedragseffecten hiervan te verwachten zijn.	x							
---	--	---	--	--	--	--	--	--	--

OV abonnement van de zaak

Bron	Omschrijving	Effecten							
		Mobiliteit	Aantal voorzieningen	Afstand/reistijd tot voorzieningen	Economie	Emissie	Veiligheid	Overig	
CO2 effect van anders reizen (CE Delft 2018)	Onder de vlag van 'Anders Reizen', hebben 40 grote bedrijven met samen ca. 290.000 werknemers, ervaring opgedaan met verschillende maatregelen om de CO2-uitstoot van hun mobiliteit te reduceren. CE Delft heeft in opdracht van NS het potentieel van deze best practices onderzocht en daarbij ook de te verwachten effecten van enkele nieuwe maatregelen in beeld gebracht.	x				x			
Factsheet OV probeeraanbod (RWS 2023)	Een overzicht van bekende effecten van OV-probeeraanbiedingen (bedoeld om automobilisten gratis of met korting kennis te laten maken met het reizen met het OV op bepaalde trajecten voor een bepaalde periode).	x				x			

Financieel-subsidie

Subsidierегeling voor aanschaf van nieuwe en tweedehands elektrische auto's (SEPP)

Bron	Omschrijving	Effecten							
		Mobiliteit	Aantal voorzieningen	Afstand/reistijd tot voorzieningen	Economie	Emissie	Veiligheid	Overig	
Kansrijk mobiliteitsbeleid (PBL en CPB 2020)	De studie geeft inzicht in de werking van potentiële beleidsopties, om daarmee politieke partijen te helpen bij het maken van goed gefundeerde keuzes. Hier is ook aandacht voor aanpassingen in de subsidierегeling voor aanschaf van nieuwe en tweedehands elektrische auto's	x							
Tussentijdse evaluatie SEPP (MinlenW 2021)	Betreft een eerste tussenevaluatie van deze regeling. Het geeft inzicht in de vraag of de SEPP-regeling voldoet aan het gestelde doel en waar eventueel verbetering kan plaatsvinden. Hier is geen directe aandacht voor effecten op mobiliteit, maar wordt wel ingegaan op het aandeel nieuwe toelatingen van elektrische personenauto's via de SEPP-regeling en de effecten daarvan op CO2								x
Brede maatschappelijke heroverweging (Minfin 2020)	Het rapport beschrijft enerzijds toekomstige uitdagingen in het mobiliteitssysteem van Nederland. Ook worden potentiële maatregelen in beeld gebracht om mobiliteitsuitdagingen het hoofd te bieden. Hier is ook aandacht voor aanpassingen in de subsidierегeling voor aanschaf van nieuwe en tweedehands elektrische auto's	x							

OV-studentkaart voor MBO, HBO en Universiteit

Bron	Omschrijving	Effecten							
		Mobiliteit	Aantal voorzieningen	Afstand/reistijd tot voorzieningen	Economie	Emissie	Veiligheid	Overig	
Het belang van openbaar vervoer de maatschappelijke effecten op een rij (CPB en KiM 2009)	Deze studie laat zien hoe prestaties op maatschappelijke doelen voor het ov herkenbaar terugkomen als baten in KBA's en stelt op onderdelen in de KBA-systematiek verbeteringen voor. Studenten zijn (mede vanwege de ov-studentkaart) een belangrijke gebruiker van het OV.	x							
Brede maatschappelijke heroverweging (Minfin 2020)	Het rapport beschrijft enerzijds toekomstige uitdagingen in het mobiliteitssysteem van Nederland. Ook worden potentiële maatregelen in beeld gebracht om	x				x	x	x	

Klimaatmaatregelen mobiliteit (CE-Delft 2022)	Een rapport met door CE Delft uitgewerkte factsheets ter voorbereiding op de KEV. De factsheets bevatten vastgestelde, voorgenomen en geagendeerde klimaatgerelateerde maatregelen. Hier is ook aandacht voor het Besluit CO2-reductie werkgebonden personenmobiliteit.	x				x		
Klimaat en energieverkenning (KEV) (PBL 2022)	De Klimaat- en Energieverkenning (KEV) de verwachte toekomstige effecten op de broeikasgasemissies van het klimaat- en energiebeleid in Nederland in kaart. Hierbij is ook aandacht voor het besluit CO2-reductie werkgebonden personenmobiliteit.	x				x		

Recht op sociaal-recreatief vervoer (Wmo-vervoer)

Bron	Omschrijving	Effecten						
		Mobiliteit	Aantal voorzieningen	Afstand/reistijd tot voorzieningen	Economie	Emissie	Veiligheid	Overig
Reizigers in het sociaal recreatieve doelgroepenvervoer (KiM 2019)	Deze studie biedt inzicht in het profiel van gebruikers van doelgroepenvervoer, het reisgedrag en de eventuele alternatieven die zij hebben.	x						
Vraagsturing in het doelgroepenvervoer (CROW 2016)	Door demografische verwachtingen zal de vraag naar doelgroepenvervoer waarschijnlijk toenemen. De studie gaat in op mogelijkheden om de vraag naar doelgroepenvervoer te sturen.	x						

Snelheidsverlaging op hoofdwegen

Bron	Omschrijving	Effecten						
		Mobiliteit	Aantal voorzieningen	Afstand/reistijd tot voorzieningen	Economie	Emissie	Veiligheid	Overig
Kansrijk mobiliteitbeleid. Bijlage: Fiches (PBL en CPB 2020)	Rapport over de mogelijke effecten van een groot aantal beleidsmaatregelen voor personenmobiliteit, goederenvervoer en luchtvaart, met aandacht voor de beleidsdoelstellingen bereikbaarheid, leefbaarheid en betaalbaarheid.	x						
Effecten van het programma duurzame mobiliteit (CE Delft en Goudappel Coffeng 2021).	Doorrekening van maatregelen van het programma duurzame mobiliteit van de MRDH.	x			x	x		

Ruimtelijk

Concentratie en spreiding van medisch specialistische zorg- Juiste zorg op de juiste plek

Bron	Omschrijving	Effecten						
		Mobiliteit	Aantal voorzieningen	Afstand/reistijd tot voorzieningen	Economie	Emissie	Veiligheid	Overig
Bereikbare zorg of zorgelijke bereikbaarheid (RWS 2004).	Een handleiding voor ziekenhuizen met maatregelen waarmee ziekenhuizen hun bereikbaarheid kunnen verbeteren. Opgesteld door de Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV) in het kader van het project Mobiliteitstoets.			x				
Concentratie van complexe ingrepen kan meer dan 200 sterftegevallen vermijden (de Haas, J., Heida, J. P., & Stoop, T. 2020).	White paper over de effecten van concentratie van complexe, niet-acute ingrepen (onderdeel van visie Juiste Zorg op de Juiste Plek)	x	x	x				
Toegang voor iedereen? (PBL 2022)	Een analyse van de (on)bereikbaarheid van voorzieningen en banen in Nederland.			x				
Bereikbaarheidsanalyse SEH's en acute verloskunde (RIVM 2022)	Deze analyses omvatten onder andere de spreiding en bereikbaarheid van de Spoedeisende Hulp afdelingen (SEH's) en acute verloskundige zorg van de Nederlandse ziekenhuizen. In de bereikbaarheidsanalyse wordt		x	x				

	modelmatig berekend welke ziekenhuislocaties met een SEH-afdeling of met acute verloskunde 'gevoelig' zijn voor de 45 minuten-norm.							
--	---	--	--	--	--	--	--	--

Duurzame verstedelijkingsstrategieën
zoals Ladder voor Duurzame Verstedelijking of het programma NOVEX

Bron	Omschrijving	Effecten						
		Mobiliteit	Aantal voorzieningen	Afstand/reistijd tot voorzieningen	Economie	Emissie	Veiligheid	Overig
Kiezen en delen (PBL 2021)	Rapport over strategieën voor een betere afstemming tussen verstedelijking en infrastructuur	x		x				
Ruimtelijke kenmerken, geografische bereikbaarheid en reisgedrag (KIM 2016)	Een beknopt overzicht van de invloed van ruimtelijke kenmerken op het reisgedrag en op de geografische bereikbaarheid, ook wel aangeduid als nabijheid.	x		x				
Maatschappelijke impact van Slimme en Duurzame verstedelijking (Ecorys 2021)	Ecorys heeft in opdracht van ministerie van I&W een verkenning uitgevoerd naar de maatschappelijke effecten van investeren in slimme en duurzame verstedelijking	x	x		x			x
Toekomstbestendige mobiliteit, brede maatschappelijke heroverweging (Minfin 2020)	Één van de zestien rapporten opgesteld naar aanleiding van de motie Sneller c.s. Deze motie heeft het kabinet gevraagd om ter voorbereiding op een volgende neergaande conjunctuur of economische crisis effectieve beleidsopties en hervormingen, bestaand uit zowel plussen als minnen, in kaart te brengen	x		x				